

dijital röntgen

1) Röntgen inceleme Nedir ?

Röntgen inceleme radyolojinin köken aldığı asıl alan olup muhtemelen hala radyolojinin en yaygın kullanılan alanıdır. X ışınları donmuş ya da hareketli görüntüleri oldukça kısa bir sürede oluşturabilir.

Röntgen filmleri vücudun farklı bölgelerini gri rengin çeşitli tonların gösterir. Koyu gri bölgeler X ışınına tamamen geçirin, açık gri bölgeler (kemikler gibi) X ışınına daha az geçiren alanlardır. Bazı röntgen incelemelerinde görünürlüğü arttırmak için kontrast maddeler kullanılır. Bu maddeler yutulan, damardan verilen ya da makad yoluyla verilen tarzda olabilir.

2) Dijital Röntgen ile klasik Röntgenin farkları nelerdir ?

Dijital röntgen bilgisayar ve dedektörler aracılığıyla görüntünün sayısal olarak oluşturulmasıdır.

Bu sayede daha az X ışını alırsınız. Görüntüde oluşabilecek hatalar ve doz, banyo gibi teknik sorunlar ortadan kalkar. Kullanıcıya ya da teknik elemanlara bağlı sorunlar azalır. Gereksiz tekrarlar ve yeniden ışın alma riskiniz çok daha azdır. İnceleme sonuçları daha güvenilirdir. Raporlama daha doğru kriterlere dayanır. Daha çabuk ve doğru bilgi alınır ve gerektiğinde siz daha inceleme odasından çıkmadan ek incelemeler yapılabilir. Böylece bir çok durumda ikinci bir inceleme yapılmaya gereği ortadan kalkar.

3) Röntgen filmi çektirmeden önce bilmeniz gerekenler

Kontrastlı radyolojik incelemeler dışında kalan radyolojik incelemeler genellikle hazırlık gerektirmezler. Hazırlık gerektiren nadir bazı incelemeler için ise size bilgi verilecektir.

Bu incelemelerde x ışınları kullanıldığından hamile olan ya da olma olasılığı bulunan hastaların sekreter ve teknisyenleri uyarması önemlidir.

4) Sonuçları ne zaman alabilirim ?

Kontrast madde uygulanan ve uygulanmayan incelemelerin sonuçları farklı zamanlarda verilir. Raporunuzu ne zaman alacağınız size söylenecektir. Bununla birlikte mammografi dışında kontrast uygulanmayan direkt filmler incelemeden 1 saat sonra raporlanarak verilir.

5) Kontrastlı Konvansiyonel Radyolojik İncelemeler

Tükrük bezleri, yemek borusu, mide, oniki parmak bağırsağı, safra kesesi ve safra yolları, ince ve kalın bağırsaklar, böbrekler ve idrar yolları, mesane ve üreme sistemi vücuda damardan veya başka yollardan boyalı ilaç (kontrast ilacı) verilerek radyolojik olarak görüntülenmektedir. Bu incelemeler genel olarak kontrastlı "konvansiyonel radyolojik incelemeler" olarak anılmaktadır.

6) Kontrastlı Konvansiyonel Radyolojik İncelemeler öncesi bilmeniz gerekenler

Bu incelemelerde damardan veya başka yollardan kontrast ilacı verileceğinden bu ilacın reçete edilmesi gerekmektedir. Bazı durumlarda inceleme öncesinde aç kalmak veya başka bazı hazırlıklar yapmak da gerekmektedir. Bu konularda size randevu sırasında bilgi verilecektir.

Bu incelemelerde x ışınları kullanıldığından hamile olan ya da olma olasılığı bulunan hastaların sekreter ve teknisyenleri uyarması önemlidir.

Hazırlıklar inceleme türlerine göre değişmektedir. Bununla ilgili açıklama randevu sırasında verilmekle birlikte isterseniz inceleme hazırlıkları bölümünden de bilgi alabilirsiniz. Hazırlık gerektirdiğinden ve diğer incelemelere göre daha fazla zaman alabileceğinden genellikle randevulu olarak yapılmaktadır.

7) Kontrastlı Dijital Röntgen inceleme sonuçlarınızı ne zaman alacaksınız ?

Kontrastlı konvansiyonel radyolojik inceleme sonuçlarının teslimi inceleme zamanınıza göre belirlenir. Sabah 08.00'den öğle 12.00'ye kadar olan incelemeler ertesi gün saat 11.00'de, öğleden sonra alınan hastalar ise ertesi gün saat 16.00'da sonuçlarını giriş bankosundan alabilirler. Bununla birlikte acil durumlarda inceleme sonuçları daha önceden, belirtildiği zamanda alınabilir ya da rapor öncesi doktorunuza telefonla sonuçlar iletilir.

8) Röntgen inceleme türleri nelerdir ?

Röntgen inceleme çok çeşitlidir. Bunların çoğunda (örneğin akciğer filmi) hastanın özel bir hazırlık yapması gerekmez. Özel hazırlık gerektiren ve inceleme sırasında kontrast madde kullanılan inceleme türleri şunlardır:

Kolon (kalın barsak) incelemesi
Safra kesesi incelemesi
Mide-duodenum-ince barsak incelemesi
Histerosalpingogram
IVP (Intravenöz Piyelogram)
Lumbar Ponksiyon
Miyelogram

Aşağıda en sık yapılan ve kontrast madde uygulanan radyolojik incelemeler ile ilgili olası sorularınız değerlendirilmiştir.

9) KOLON İNCELEMESİ

Kolon (kalın bağırsak) incelemesi nedir ?

Baryumlu ağızdan alınan kontrast madde kullanarak kalın barsakların röntgen ışınları ile incelenmesidir.

Nasıl hazırlanırım ?

İncelemeden iki gün önce meyva, fındık, fasulye, nohut, posa bırakan sebzeler ya da donmuş yiyecekler yenmemelidir. İncelemeden bir gün önce sıvı gıdalar alınmalıdır. Krema ya da süt kullanmayınız. Gün boyunca da içebildiğiniz kadar suyu içiniz.

İncelemeden bir gün önce biri saat 18:00'de, diğeri de saat 19:00'da olmak üzere barsak temizliği amacıyla iki kutu 75 ml'lik X-M susp. kullanılır.

İnceleme günü kahvaltı yapmadan aç olarak gelinmelidir. Kullanmakta olduğunuz ilaçlar varsa az miktarda su ile alabilirsiniz

Özel not: Şeker hastalığı, ishal, kronik böbrek hastalığı, uzun süre aç kalmanızı engelleyen bir hastalığınız varsa ya da inceleme yapılacak kişi 10 yaşından küçükse bu hazırlık yapılmaz ve ilgili doktorla görüşülür.

İnceleme sırasında neler olacak ?

Radyolog ya da teknisyen incelemeye başlarken size baryum lavman uygulayacaktır. Baryum karışımı kalın barsaklarınızı doldurarak röntgen ışınlarıyla görülebilmesini sağlar. Radyolog özel bir röntgen televizyon ekranında barsaklarınızın görüntülerini izler, zaman zaman pozisyonunuzu değiştirmenizi ya da film çekeceği zaman nefesinizi tutmanızı ister.

Bu filmler çekildikten sonra teknisyon, karnınızın tümünü içeren daha büyük filmler çekecektir.

Ağrı duyacak mıyım?

Hafif ya da orta derecede rahatsızlık olacaktır. Bazan bu rahatsızlık kramp tarzında olabilir. Doktorunuz barsaklarınızın rahatlaması için gerekirse size bir iğne yapabilir

İnceleme ne kadar sürecek ?

Baryum lavmanı yaklaşık 15 dakika sürebilir. Bununla birlikte hazırlık ve kolonun röntgen filmlerinin alınması için de ek süreye ihtiyaç vardır. Toplam süreniz yaklaşık 1 saattir.

İncelemeden sonra ne yapmam gerekir ?

İnceleme biter bitmez yemek yiyebilirsiniz. Baryumun oluşturabileceği kabızlığı engellemek için bol miktarda su içmelisiniz. Eğer doktorunuz önerirse magnezyum sütü gibi hafif etkili laksatiflerden alabilirsiniz.

10) PERKÜTAN TRANSHEPATİK KOLANJİOGRAM (PTK)

PTK nedir ?

Röntgen ışınları rehberliğinde yapılan girişimsel bir işlemdir. İnce, uzun ve kıvrılabilir bir iğne ciltten karaciğere doğru yerleştirilir. Ardından karaciğer içi safra yollarına bu iğneden kontrast madde verilir. Safra yollarını göstermek için röntgen filmleri alınır. PTK tıkaçıcı ve tıkaçıcı olmayan sarılıkların ayırtilmesini sağlar ve böylece eğer tıkanma varsa nedeni, yerleşimi ve boyutları gösterilmiş olur.

Nasıl hazırlanırım ?

İncelemeden 6 saat önce gıda alımı kesilmelidir. Sakinleştirici gerekebilir.

İnceleme sırasında neler olacak ?

İğne yerleştirilmeden önce yapılan bölgesel uyuşturucu sırasında biraz rahatsızlık duyulabilir. Ayrıca kontrast madde verildiğinde basınç hissi sağda ve sırtta hafif ağrı, mide dolgunluğu hissi duyulabilir. İşlem sırasında film çekimlerinde ve özellikle iğne yerleştirilirken kısa aralıklarla ve değişik zamanlarda nefesinizi tutmanız istenebilir.

İnceleme ne kadar sürecek ?

Safra yollarına ulaşabilmeye bağlı olarak 1-2 saat arasında değişebilir

İncelemeden sonra ne yapmam gerekir ?

Sağ yanınıza dönmüş olarak yatak istirahati gerekecektir. Bu arada kanam olasılığı ve diğer bulgularınız kontrol edilecektir. Eğer hastanede yatmıyorsanız yanınızda bir yakınınız olmalı ve eve dönerken araba kullanmamalısınız.

Önemli noktalar:

İnceleme öncesinde öykünüz ve kanama problemlerinizi açısından laboratuvar testleriniz alınacaktır.

Kontrast madde, iyot ve yiyeceklerle karşı allerjiniz olup olmadığını bildirmelisiniz.

İnceleme sonrasında geç evrede (saatler sonra) dil, boğaz ve dudaklarda şişme, deri kızarıklığı ve döküntüler gibi yakınmalarınız olursa doktorunuza başvurunuz.

11) T TÜP KOLANJİOGRAM

T Tüp kolanjiogram nedir ?

Safra yollarına yerleştirilmiş T tüpten kontrast madde verilerek safra yollarının gösterilmesidir. T tüp çıkarılmadan önce ana safra yollarının açık olduğunu, yapısını ya da taşlarını değerlendirmek amacıyla kullanılır.

Nasıl hazırlanırım ?

İncelemeden 6 saat önce gıda alımı kesilmelidir.

İnceleme sırasında neler olacak ?

İşlem sırasında ağrı hissedilmez, ancak kontrast madde verilirken minimal yakınmalar olabilir.

İnceleme ne kadar sürecek ?

Yaklaşık 1 saat.

İncelemeden sonra ne yapmam gerekir ?

Önemli noktalar:

Kontrast madde, iyot ve yiyeceklerle karşı allerjiniz olup olmadığını bildirmelisiniz.

İnceleme sonrasında geç evrede (saatler sonra) dil, boğaz ve dudaklarda şişme, deri kızarıklığı ve döküntüler gibi yakınmalarınız olursa doktorunuza başvurunuz.

12) ÜST SİNDİRİM SİSTEMİ İNCELEMESİ

Üst Sindirim Sistemi İncelemesi nedir ?

Bu inceleme sıvı baryum içmenizi gerektirir ve yemek borusu, mide ve ince barsağın bir bölümünün görüntülenmesini sağlar.

Nasıl hazırlanırım ?

Randevu tarihi öncesindeki gece yarısından itibaren sıvı ya da katı gıda alınmaması çok önemlidir.

Randevu sabahı hiçbir şey yemeyiniz ve içmeyiniz. Eğer mideniz boş olmazsa inceleme yetersiz olacak ya da ertelenecektir.

Kullanmakta olduğum diğer ilaçları alabilir miyim?

Bu ilaçları az miktarda su ile alabilirsiniz. Eğer şeker hastalığınız varsa inceleme sabahında alacağınız ilaçlarla ilgili olarak doktorunuzla görüşün ve herhangi bir müshil ilacı kullanmayın.

İnceleme sırasında neler olacak ?

Radyolog ya da teknisyen, baryumlu içeceğinizi almanızı isteyecektir. Baryum karışımı midenizi ve ince barsaklarınızın bir bölümünü röntgen incelemede görülebilecek şekilde dolduracaktır. Radyolog özel bir röntgen televizyon ekranında organlarınızı inceleyecek ve zaman zaman pozisyonunuzu değiştirmenizi ya da film çekerken nefesinizi tutmanızı isteyecektir.

Ağrı duyacak mıyım?

Hayır.

İnceleme ne kadar sürecek ?

Yemek borusu ve midenin incelenmesi 30 ile 45 dakika arasında zaman alır.

İnce barsaklarınızın incelenmesi için 2 saatten fazla bir zaman gereklidir. Bu zaman ince barsaklarınızdan baryumun geçiş hızına bağlıdır. Baryumun hareketini gözlemlemek için her yarım saatte bir filmlerin çekilir.

İncelemeden sonra ne yapmam gerekir ?

İnceleme biter bitmez yemek yiyebilirsiniz. Baryumun oluşturabileceği kabızlığı engellemek için bol miktarda su içmelisiniz. Eğer doktorunuz önerirse magnezyum sütü gibi hafif etkili laksatiflerden alabilirsiniz.

13) HİSTEROSALPINGOGRAFİ

Histerosalpingografi nedir ?

Histerosalpingogram rahim ve tüplerin röntgen incelemesidir.

Nasıl hazırlanırım ?

Son adet döneminizin ilk gününden itibaren 7. ve 10. günler arasında incelemenin yapılması önemlidir.

Herhangi bir besin kısıtlaması yoktur.

Rahat olmanız için inceleme öncesinde ağrı kesici uygulanır.

Kullandığım ilaçları alabilir miyim?

Evet.

İnceleme sırasında neler olacak ?

Doktorunuz inceleme sırasında sizi kabul edecektir. Bildiğiniz jinekolojik incelemeye benzer bir tarzda pozisyon verilecektir. Doktorunuz enfeksiyonu önlemek için cildinizi steril bir iyot solusyonuyla temizleyecektir. Steril örtüler örtüldükten sonra spekulum yerleştirilecektir. Doktorunuz rahim ağzı kanalına küçük bir kateter yerleştirecek ve uterus ile tüplerinizin röntgende görüntülenebilmesi için bu kateterden kontrast madde verecektir. Daha sonra röntgen televizyon ekranında kontrast maddenin izlenmesini takiben belli aralıklarla nefesinizi tutmanız ve bırakmanız ya da pozisyonunuzu değiştirmeniz istenecektir.

Ağrı duyacak mıyım?

Kontrast madde verilirken bir miktar kramp oluşabilir.

İnceleme ne kadar sürecek ?

Yaklaşık 30 dakikadır.

İncelemeden sonra ne yapmam gerekir ?

İncelemeden sonraki 24 saat içinde duş almayın, tampon kullanmayın ve ilişkide bulunmayın. Hafif derecede ağrı olursa ağrı kesici kullanabilirsiniz.

Hafif derecede kanama ya da lekelenme normaldir. Eğer incelemeden sonra ağır kanama ya da ateş gelişirse derhal doktorunuzu arayınız.

14) İNTRAVENÖZ PİYEOLOGRAFİ (IVP)

İntravenöz Piyelografi (IVP) nedir ?

Böbrekler ve idrar yollarınızın diğer bölümlerinin röntgen incelemesidir. Bu bölümler böbreklerinizi mesaneye bağlayan tüpler (üreterler) ve mesanenizi içerir. Bu testin diğer adı IV ürogramdır.

Nasıl hazırlanırım ?

Böbreklerinizi röntgende iyi görebilmek için barsaklarınızın temizlenmesi gereklidir. Aşağıdaki basit diyeti uygulayınız:

İncelemeden önceki gün hafif bir öğle ve akşam yemeği yiyin.

İncelemeden bir gün önce biri saat 18:00'de, diğeri de saat 19:00'da olmak üzere barsak temizliği amacıyla iki kutu 75 ml'lik X-M susp. kullanılır.

Saat 20:00'den sonra hiçbirşey yemeyiniz. Bol sıvı alabilirsiniz ancak süt ve krema içermemelidir.

İnceleme günü kahvaltı yapmadan aç olarak gelinmelidir. Kullanmakta olduğunuz ilaçlar varsa az miktarda su ile alabilirsiniz

Şiddetli astım ya da allerji öykünüz varsa incelemeden önce prednisone diye adlandırılan ilaçtan almanız gerekebilir. Daha fazla bilgi için doktorunuza danışınız.

Özel not:

Aynı gün başka bir incelemeniz daha olacaksa herhanfı bir besin kısıtlanması olup olmadığı konusunda danışınız.

Eğer astım, yiyecek ya da ilaçlara karşı allerjiniz varsa incelemeden önce doktorunuza bildiriniz.

Kullandığım ilaçları alabilir miyim?

Eğer düzenli kullandığınız ilaçlarınız varsa inceleme sabahında az miktarda su ile alabilirsiniz.

Şeker hastasıyım. Özel bir uygulama gerekecek mi?

Eğer şeker hastasıysanız ve insülin ya da bir diğer ilaç kullanıyorsanız doktorunuzla temasa geçin. İlaç dozunuz açlığınıza göre ayarlanacaktır.

Eğer Glucophage (metformin) gibi bir ilaç alıyorsanız, incelemeyi yapan kişiye bildiriniz. İlacınızla ilgili özel düzenlemeler yapılacaktır.

Bilmem gereken başka neler var?

Astım ya da yiyecek ve ilaçlara allerjiniz varsa bunu belirtiniz. Eskiden kontrast maddeye karşı allerji yaygındı. Yeni ilaçlarda bu olasılık son derece düşüktür. Bununla birlikte daha önce kontrast maddeye karşı bir allerjiniz olduysa güvenliğiniz açısından doktorunuzla konuşun. Ayrıca allerjisi olan bazı insanların kontrast maddeye karşı da allerjisi olabilir.

İnceleme sırasında neler olacak ?

Teknisyen önce barsaklarınızın yeterince boşalıp boşalmadığını kontrol etmek için bir film alacaktır. Eğer barsak boşalması yetersiz ya da çok fazla gaz varsa ve bunlar böbreklerinüz üzerinde yoğunlaşmışsa inceleme tarihi değiştirilebilir. Değilse kolunuzdan damar içi kontrast madde verilerek inceleme başlatılır.

Size damardan özel bir kontrast madde vereceğiz. Bu madde böbreklerinüz ve idrar yollarınızın röntgen filmlerinde görülebilmesini sağlayacaktır. Yapılan çekimler, filmlerinüz okuyacak olan doktorun (radyolog) idrar yollarınızın ve böbreklerinüzün nasıl çalıştığı konusunda fikir edinmesini sağlayacaktır.

Enjeksiyondan sonra çok sayıda film çekilecektir. Her defasında kısa bir süre için nefesinizi tutmanız istenecektir. Doktorunuz mesanenizin kontrast madde ile yeteri kadar doldugunu gördüğünde sizi idrar yapmak için tuvalete yollayacaktır ve sonra boş mesanenizin filmini çekecektir.

Ağrı duyacak mıyım?

Hayır. Bununla birlikte bazan enjeksiyona bağlı hafif derecede bir sıcaklık ya da üşüme hissi olabilir. Bazan ağızınıza metalik bir tat gelebilir. Eğer bulantı ya da solunum zorluğu çekerseniz filminüz çeken teknisyene lütfen bildiriniz.

İnceleme ne kadar sürecek ?

İnceleme yaklaşık 1 saat sürer. Bazan geç evre filmleri almak için daha fazla zaman gerekebilir.

İncelemeden sonra ne yapmam gerekir ?

incelemeden sonra yiyebilir ve inceleme öncesi normal yaşamınıza dönebilirsiniz.

Dijital röntgen incelemeleri sırasında yukarıda özetlenenler ışığında uyum ve yardımınız incelemenizin kalitesi ve sağlığınıza yönelik katkısı arttıracaktır. Anlayışınız için teşekkür ederiz.